

Bölüm 10- Bankacılıkta Yasal Çerçeve

Finansal sistem içerisinde yer alan tüm unsurların arasındaki ilişkilerin sağlıklı işlemesi bu sistemi çerçeveleyen ve düzenleyen yasal çerçeveye bağlıdır.

Bankacılık müşteriler, çalışanlar, kamu kurum ve kuruluşları ve birbirleri ile olan ilişkilerinde belirli standardize edilmiş kurallar ve kanunlar çerçevesinde çalışmaktadır.

1. Bankacılık Kanunu

Bankacılık faaliyetlerini düzenleyen temel kanun bankacılık kanunudur. 5411 sayılı bankacılık kanunu Türkiye’de faaliyette bulunan tüm bankaların uyması zorunlu olan amir hükümlerdir.

- Ticari Bankalar
- Katılım Bankaları
- Kalkınma ve yatırım bankaları
- Yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye’deki şubeleri
- Finansal holding şirketleri
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türkiye Katılım Bankaları Birliği
- BDDK
- TMSF

Kurumlarının tümü bu kanuna bağlıdır.

Kanun;

- BDDK’nın temel yetki ve sorumluluklarını
- Bankaların kuruluşlarını
- Kurucu ortakların taşıması gereken nitelikler ve asgari sermaye limitlerini
- Mevduat izin ve koşullarını
- Genel kredi sınırlarını
- Bankaların iflas ve tasfiyesini
- TMSF’nin yetki ve sorumluluklarını
- İdari ve adli suçlar ile cezaları

Ana başlıklar halinde düzenlemiştir.

2. Türk Ticaret Kanunu

Firmalar da bireyler gibi müşteri olarak banka portföylerinde önemli bir yer tutmaktadır. TTK, firmaları ticari ortaklıklarının türüne göre tanımlamaktadır, şirketlerdeki yetki saptaması, sicil kayıtları, kıymetli evraklara ilişkin hükümler, adi senetler ile kambyo senetlerine ilişkin hükümler bu kanun ile yapılmaktadır.

Banka müşterisi olmak isteyen kurumdan alınacak belgeler ile imzalar, yapılacak incelemeler, şirketin kredi çekmesi halinde sorumluluklar banka tarafından uygulanacak prosedürler bu kanun çerçevesinde yapılmaktadır.

3. Borçlar Kanunu

Alacaklı-Borçlu ilişkilerinin tanımlanması, sözleşme ve türlerinin yasal çerçevesi, borçların ödenmesi, teminat mektuplarına ilişkin hükümler, alacağın temliki, faiz havale ve kefalate

Dr. Mehmet UÇAR tarafından tarafından hazırlanan ders notudur.

ilişkin hükümler, mevduat ve mevduat faizi tanımının temelini oluşturan düzenlemeler bu kanun çerçevesinde yapılmıştır.

Kredi kartı ve kredi sözleşmelerinin yasal dayanağı da bu kanun ile yapılmıştır.

4. Medeni Kanun

İyi-Kötü, Doğru-Yanlış kavramlarını ayırabilen yani REŞİT ve MÜMEYYİZ olmak gibi temel kişilik haklarının kullanımı.

5. İcra ve İflas Kanunu

Banka müşterilerinin kredi borçlarını ödememeleri halinde uygulanacak olan icra, iflas ve yasal takip süreçlerini, yasal takip süreçlerini, alacağın hukuki yollar ile müşteriden tahsiline ilişkin hükümler bu kanun tarafından düzenlenir.

6. Vergi Usul Kanunu (VUK), Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK), Damga Vergisi Kanunu (DVK)

Bankaların yapmış oldukları işlemler ve devlete karşı olan yükümlülükleri nedeniyle ödeyecekleri vergiler ile müşterilerinin ödemekle yükümlü oldukları ancak banka tarafından stopaj yapılan vergiler bu kanunla düzenlenir.

- Bankaların sorumlusu olduğu vergiler
- Bankaların ödemekle yükümlü olduğu vergiler

7. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (TKHK)

Kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı önlemleri almak ve tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini desteklemek amacıyla çıkmıştır.

Sözleşmedeki haksız şartlar, ayıplı hizmet, satış sonrası hizmetler, tüketici kredileri ve kredi kartları gibi bankacılık açısından önemli hususlar düzenlenmiştir.

8. Çek Kanunu

Çek defterlerinin içeriklerini, çekin düzenlenmesi, kullanımı, çek hamillerinin korunmalarını ve kayıt dışı ekonominin kontrol altına alınması için esaslar ile keşide edilen çekin karşılıksız çıkması durumunda uygulanacak yaptırımlarını düzenlemektedir.

9. Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu

Banka ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, takas ve mahsup işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek suretiyle kartlı ödemeler sisteminin etkin çalışmasını sağlamaktır.

10. Karşılıklar Yönetmeliği

Bankaların kredileri ve diğer alacaklarının niteliklerine göre sınıflandırılması ve bunlar için ayrılacak karşılıklara ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

11. Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik

Bankaların verdikleri kredilerin usul ve esaslarını düzenler

Para ile Satılamaz, çoğaltılamaz, paylaşılamaz.